

STATIE 1

Pilatus veroordeelt Jezus tot het kruis

De hogepriester had Jezus gevraagd: 'Zijt gij de Christus, de Zoon van God de Vader (= Bar Abbas)?' Zijn antwoord: 'Gij zegt het.' Pilatus had Hem gevraagd: 'Zijt gij de Koning der Joden?' En weer dat antwoord: 'Gij zegt het.' Uiteindelijk veroordeelt Pilatus Jezus niet omdat hij Bar Abbas zou zijn, maar omdat hij als Koning een bedreiging voor de Romeinse wereldorde is. Daarom hangt er boven de Gekruisigde de tekst INRI: Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum, Jezus de Nazarener, Koning der Joden. Pilatus wast zijn handen in de schaal die de knecht links vast heeft.

STATIE 2

Jezus neemt zijn kruis op

Alleen de staander van het kruis moet Jezus dragen. De dwarsbalk wordt er later op Golgota aan bevestigd. De enige getuigen van deze lotsaanvaarding zijn de drie vogels. De grote vliegende vogel lijkt Jezus moed in te spreken, als een Heilige Geest.

Symboliseren de elf bloemen in de rechterboom de resterende apostelen die de kerk tot bloei zullen brengen?

STATIE 3

Jezus valt voor de eerste keer onder het kruis

Vijf toeschouwers zijn er getuige van hoe Jezus bezwijkt onder het gewicht van die stam. Zijn lichaam is helemaal verwrongen. De vogel gaat hem verlaten: Hij staat er alleen voor.

STATIE 4

Jezus ontmoet zijn moeder Maria

We zien de essentie, niets meer: Moeder ontmoet haar terdoodveroordeelde Zoon. Zo'n kruis, dat ráákt haar. De smart in allebei de gezichten is meesterlijk uitgebeeld.

STATIE 5

Simon van Cyrene moet Jezus helpen om zijn kruis te dragen

De Romeinen verplichten een toevallige passant mee te helpen het kruishout te dragen. Simon komt blijkbaar net van het veld: hij heeft de oogst die hij met zijn mes heeft losgesneden in een mand op zijn rug. Jezus tilt de stam op zijn schouders. Er groeit een plant tussen hen in.

STATIE 6

Veronica droogt het gezicht van Jezus met een doek

De Via Dolorosa loopt tot aan Golgota, langs bomen, struiken en huizen. Uit een van die huizen komt een vrouw op het lawaai af; ze is net in de weer met een doek. Daarmee dept ze het gezicht van die arme man. Het zweet en het bloed laten een afdruk achter: het *Ware Gezicht* van de veroordeelde, een *Vera Eikoon*. De vrouw heeft er haar naam aan te danken: Veronica. En haar doek werd beroemd als de Zweetdoek van Veronica.

STATIE 7

Jezus valt voor de tweede keer onder het kruis

Dat kruishout varieert in grootte. Hier is het formidabel en zwaar. Het lijkt vast te zitten aan de stad, aan de wereld. Dan draag je niet alleen je kruis, maar alles. Zo'n lot is ondraaglijk.

De mensen bewaren afstand. Hebben ze dan geen oog voor het leed van die Man? Gelukkig bloeit er één plant.

STATIE 8

Jezus troost de wenende vrouwen

De vrouwen van Jerusalem zagen nog geen week eerder hoe deze man triomfantelijk op een ezel de stad binnenreed: Palmpasen. Hun hoop op een heerlijke toekomst is de bodem in geslagen. Hun Koning staat hier vernederd voor hen: Hij moet sterven. Ze kunnen het niet langer aanzien. En het kind weet niet hoe het dit verdriet moet stelpen.

STATIE 9

Jezus wordt ontkleed

De *Spoliatio* wordt dit genoemd: Jezus wordt beroofd van zijn kleeD-zonder-naad. De Romeinse beulsknechten – of noem ze soldaten – vechten om dit kostbare kledingstuk. In stukken knippen is niet aan de orde. Ze zullen het gaan verdubbelen.

STATIE 10

Jezus wordt aan het kruis genageld

De beulsknechten hebben de dwarsbalk aangebracht. Nu gaan ze spijkers door de handpalmen slaan. Eén voet lijkt al vastgespijkerd. De *Arma Christi* – de *Wapenen van Christus* waarmee hij de Dood overwon – bestaan uit de martelwerktuigen zoals hamer en spijkers, de doornenkroon, de lans, de stok met de spons, de kruik met edik. We zien er bovenaan een aantal van. En de ladder die nodig is bij de kruisafname staat ook al klaar.

STATIE 11

Jezus sterft aan het kruis

De soldaat Longinus steekt zijn lans in de zijde van Jezus en bloed en water komen uit de zijdewond. De dood is dan al ingetreden. Maria en Johannes de Evangelist kijken diepbedroefd toe. Zelfs de dwarsbalk lijkt te treuren. We krijgen het nog eens ingewreven: een bord met INRI hangt er boven het hoofd van Jezus. *‘Deze man beweerde Koning der joden te zijn.’*

Aan de voet van het kruis staat de kruik waarin de wijn met alsem of de bittere azijn zat die men Hem te drinken gaf.

STATIE 12

Jozef van Arimatea en Nicodemus laten de dode Jezus van het kruis zakken

Nu zien we alleen de dwarsbalk. De twee mannen zijn zeer verschillend gekleed. Die ene draagt een broek met bretels! En houdt de overleden Jezus nou met zijn rechterhand dat kruis nog vast? En die kleine lendendoek is hier toch veel groter dan daarnet? De kunstenaar wilde bepaald geen realistische weergave van een kruisafname. Vooral die broek tilt de gebeurtenis naar een andere tijd, de onze. Ook nu vermoorden mensen elkaar en helpen mensen elkaar.

STATIE 13

Maria neemt haar dode zoon op schoot: de Piëta

Deze beroemde scène maakt gewoonlijk geen deel uit van een Kruisweg, net zo min als een Doornenkroning of een Geseling. We zien Maria aan de voet van de berg Golgota, met de drie kruisen van Jezus, de goede en de slechte moordenaar op de achtergrond.

Zijn het Maria Magdalena en Jozef van Arimatea die hulp bieden?

STATIE 14

Jezus wordt in het graf gelegd

Jozef van Arimatea had een rotsgraf gekocht. Vier kruisjes markeren de opening. Hier rolt hij een steen met een kruisje erop voor de opening. In het graf ligt het lichaam van Jezus in doeken gewikkeld.

Dat de kruisdood van Jezus niet voor niets is geweest, symboliseren de planten en de boom.

STATIE 15

De drie vrouwen komen bij het lege graf

De drie myroforai, mirredraagsters, willen het lijk van Jezus komen balsemen. Bij Marcus lezen we dat een jongeman in het wit gekleed hun vertelt dat het graf leeg is. Andere evangelisten noemen deze jongeman een engel. Hij zit hier op de sluitsteen met het kruisje.

Dit is eigenlijk geen onderdeel van de Kruisweg, maar wel vaker wordt de Opstanding in een Kruisweg uitgebeeld: Pasen als sluitstuk; de overwinning op de dood als zin van het lijden.

Vervallen STATIE

Jezus valt voor de derde keer onder het kruis

Deze *Derde Val onder het Kruis* heeft Niel Steenbergen niet gemaakt. Vond hij het als beeldhouwer te weinig uitdagend om alweer een vorm te vinden van een man die bezwijkt onder een gewicht? Gewoonlijk telt een Kruisweg veertien staties. Als je er dan ook nog één weglaat, verwacht je er dertien. Maar deze Kruisweg telt vijftien staties! Niel heeft een Piëta toegevoegd, die u heeft gezien als Statie 13. En de vijftiende Statie is het lege graf.